SITUACIONS DE CRISI: DESTRUCCIÓ DE LES LÍNIES DE COMUNICACIÓ I RECULL DE LES DADES D'URGÈNCIA

Dr Line Kleinebreil

El meu discurs no pretén ser tècnic. El seu objectiu és provocar una reflexió sobre un tema que desgraciadament cada cop és més d'actualitat.
Com introducció, un curt vídeo realitzat per l 'Agència Espacial Europea (ESA) i el Centre Nacional d'Estudis Espacials francès (CNES) mostra un equip d'intervenció en acció a la regió de Midi Pyrénnées, amb transmissions per satèl·lit mentre les xarxes terrestres estan fora de servei. Algunes imatges il·lustren la diversitat de catàstrofes recents que tots tenim a la memòria.

Hi ha un aprenentatge internacional d'on se'n poden extreure uns punts comuns:

- Malgrat els esforços d'observació i de predicció, aquestes situacions de crisi són majoritàriament imprevisibles (on, quan, com, quin tipus d'agressió, quantes víctimes ?) ;
- En tots els casos les primeres hores són crucials per salvar vides i limitar les conseqüències de la catàstrofe ;
- La informació en temps real, fiable i detallada és molt difícil d'obtenir ja que condiciona de manera fonamental la posada en marxa d'una resposta adaptada.
- Hi ha implicades múltiples estructures (policia, bombers, serveis d'urgència, autoritats sanitàries, ministeris, ONG, mitjans de comunicació,..) ; la gestió de la informació és complexa.
- Les condicions mèdiques són poc habituals.
- Es constata de manera recurrent a una feina precària d'actors de primeres cures que són rarament inclosos a l'esquema coordinat de socors, quan estan al lloc per participar a la selecció dels ferits i tractar els traumatismes lleugers.

La gestió de la crisi, la qualitat de l'ajuda, depenen de la qualitat de la cadena de la informació. Aquesta pot dividir-se en quatre fases:

- El recull pròpiament dit de les dades d'urgència
- La transmissió d'aquestes informacions cap a un o alguns centres receptors
- El procés d'aquestes dades
- El *dispatching* de les informacions tractades i de les decisions associades cap als diferents actors

El recull.
Des de sempre l'home ha volgut protegir-se, demanar ajuda, donar l'alerta. Tam-Tam, codi vocal dels pastors, focs, banderes, morse,… són tants mitjans de comunicació ferms que eren suficients quan la zona a prevenir estava limitada geogràficament. Avui el món sencer vol estar previngut i mobilitzar-se per ajudar.

A) La col·lecta a distància

Un cop la catàstrofe és coneguda, les imatges dels satèl·lits d'observació de la terra i de les observacions fetes pels helicòpters permeten estimar la gravetat i l'extensió de la catàstrofe, en particular la talla de la zona on les estructures terrestres seran perjudicades, ja que els nostres mitjans de comunicació habituals (el telèfon fix, el telèfon mòbil, la xarxa internet, les transmissions Wifi, les connexions radiofòniques, . ;) funcionen amb uns repetidors terrestres, dependents d'una alimentació energètica.

B) La col·lecta sobre la zona sinistrada

En un principi, les ajudes només poden utilitzar exclusivament uns aparells autònoms per la seva font d'energia (bateria, grup electrogen, plaques solars). El conjunt « kit de recull » ha de ser manejable, beneficiar una ergonomia molt estudiada, aguantar les condicions de transport i les condicions climàtiques desfavorables. El recull automàtic d'un màxim de dades (posició geogràfica del socorrista i del ferit, temperatura

ambient,..) ha de ser prioritari per economitzar el temps humà. La càmera de fotos integrada és indispensable, d'una banda per la identificació dels ferits, i d'altra banda perquè una imatge val més que mil paraules. Les funcions com la traducció automàtica de frases simples s'han de tenir en compte per fer-se càrrec de les poblacions cada cop més multiètniques.

C) Els instruments de la col·lecta

Apart del material, el recull d'informació utilitza uns aplicadors per enunciar i emmagatzemar les informacions. Una normalització dels interfaces de comunicació i de les data és indispensable per permetre la coordinació (no omplir vàries vegades les informacions en formularis diferents i per destinataris diferents)

La transmissió i el tractament

A la fase inicial només es poden utilitzar les transmissions sense repetidor terrestre.
A priori, el satèl·lit és la solució més propera en el context actual.
Tanmateix, per facilitar la posada en marxa ràpida per uns equips diversos seria convenient programar sobre els aparells de recull un número únic « catàstrofe » europeu accessible per una línia dedicada. Aquesta centralització de pujades d'informació tindria l'avantatge de permetre una visió global, una síntesi ràpida, la difusió en temps real de dades completes cap a les diferents instàncies decisòries, la traducció eventual dels missatges.

El dispatching

La connexió satèl·lit dedicada, bidireccional, permet mantenir de forma permanent un contacte entre el centre regulador i els equips que actuen en la zona afectada, (a l'espera de restaurar els repetidors terrestres).
En canvi, les connexions clàssiques seran utilitzades pel centre de regulació per difondre la informació cap a les diferents estructures de decisió o d'intervenció situades en la zona no afectada. Els mitjans de comunicació que tenen un paper fonamental per la informació del públic i la difusió massiva de missatges d'alerta o de prevenció, tindrien una font d'informació fiable, actualitzada en temps real de la gestió de la catàstrofe.

Com a conclusió jo voldria sotmetre a discussió algunes guies de treball :

- Normalitzar i optimitzar les eines de recull sobre el terreny per facilitar el muntatge i el manteniment d'un « pool europeu » de « kits de recull » per tal de ser ràpidament posats a disposició dels equips de socors.

- Normalitzar el format de dades d'urgència a transmetre.

- Garantir amb un operador, l'ESA per exemple, la disponibilitat d'una connexió satèl·lit, (únic recurs on queda garantida la permanència), reservada a aquestes dades d'urgència (no arriscar-se a saturar la xarxa) per uns accessos massa amples per aquest recurs preciós)

- Posar en marxa un centre europeu de regulació que disposi d'un sistema ràpid de traducció de missatges a fi de facilitar la gestió de situacions de crisi a l 'extensa Europa i a l'ajuda mútua internacional fora d'Europa.

- Enumerar i analitzar, per exemple a nivell de CIFAL, la gestió de les catàstrofes precedents per extreure'n uns models de gestió d'empreses, constantment avaluats i millorats en vista dels esdeveniments.